

## Č. 9658.

**Pojištění nemocenské, invalidní a starobní: I. Ani podle zák. č. 221/24 nepojí se vznik pojištění k pouhému faktu konání prací nebo služeb, nýbrž je třeba, aby k tomuto faktu přistoupil titul právní, smluvený poměr pracovní, služební nebo učňovský. — II. Sjednání smlouvy služební může se tu státi také konkludentními činy.**

(Nález ze dne 9. února 1932 č. 1998).

Prejudikatura: Boh. A 6480/27, 7632/27, 8001/29.

Věc: Václav V. v T. proti zemskému úřadu v Praze o pojištění nemocenské, invalidní a starobní.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Platebním výměrem z 12. listopadu 1927 předepsala okr. nemoc. pojišťovna v Hradci Králové Václavu V., sládku v T., za služebnou Annu Ch. od 1. ledna 1925 do 30. června 1926 nemocenské pojistné příspěvky a od 1. července 1926 do 29. října 1927 pojistné nemocenské, invalidní a starobní, úhrnem částku 870 Kč 96 h. Tento platební výměr byl v pořadu instančním potvrzen nař. rozhodnutím s tímto odůvodněním: »Podle výsledku konaného šetření a zejména výpovědi Anny Ch. jest zjištěno, že jmenovaná vykonávala v domácnosti Václava V. veškeré domácí práce, jako vaření, umývání, praní prádla atd. za stravu, byt a ošacení. Toto zaměstnání bylo jejím hlavním zaměstnáním a hlavním pramenem její výživy a zakládalo tudíž pojistnou povinnost podle § 2 zák. č. 221/24. Bylo proto uznati Václava V. povinným doplatiti pojistné za Annu Ch. za uvedenou dobu.«

Tomuto rozhodnutí vytýká Václav V. ve stížnosti u nss podané, že odporuje zákonu. O stížnosti uvážil nss toto:

Na sporu jest otázka, zdali v kritické době byl mezi st-lem a Annou Ch. poměr služební (pracovní) zakládající pojistnou povinnost nemocenskou, pokud se týče povinnost k pojištění pro případ nemoci, invalidity a stáří.

Jak podle zák. č. 268/19 (§ 1), tak podle zák. č. 221/24 (§ 2) jest předpokladem pojistné povinnosti, aby osoba, o niž jde, konala práce nebo služby na základě (smluveného) poměru pracovního, služebního nebo učňovského a nekonala jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Z předpisů těch plyne, že vznik pojištění se nepojí k pouhému faktu vykonávání prací nebo služeb, nýbrž že k tomuto faktu musí přistoupiti ještě právní titul (smluvený) poměr pracovní, služební nebo učňovský (srov. Boh. A 6480/27).

Jest mimo spor, že první předpoklad — vykonávání prací neb služeb — jest v daném případě splněn, sporným jest, jak již řečeno, zdali mezi st-lem a Annou Ch. byl v kritické době poměr pracovní (služební) podle cit. norem.

Poměr pracovní (služební) tu jest, byla-li mezi stranami uzavřena smlouva služební podle § 1151 o. z. o., jež vzniká, zaváže-li se někdo konati jinému na nějaký čas služby. Nezbytným požadavkem takovéto smlouvy služební jest tudíž vzájemný souhlas pozůstávající v tom, že jedna osoba — zaměstnanec — dá svou pracovní schopnost druhé osobě

— zaměstnavateli — k dispozici a tento jí disponuje. K námitce stížnosti, že o nějaké smlouvě služební mezi zmíněnými stranami nebylo vůbec jednáno a nebylo také nic ujednáno, dlužno upozorniti na to, že sjednání slouvy služební může se státi nejenom výslovně, nýbrž i mlčky (činy konkludentními), na příklad tím, že zaměstnanec s vědomím zaměstnavatele koná pro něho práce nebo služby a zaměstnavatel služby ty přijímá a odměňuje ať již mzdou v hotovosti nebo v naturáliích (srov. Boh. A 7632/27, 8001/29).

Stížnost vytýká, že žal. úřad nezjistil resp. úplně pominul hlavní a podstatný základ pro povinnost pojišťovací, zda totiž Anna Ch. vykonávala práce na základě poměru pracovního nebo služebního. Takto přijímati nař. rozhodnutí nelze. Žal. úřad, jak také v odvodním spise blíže rozvádí, spatřoval v nesporné okolnosti, že Anna Ch. konala st-li práce a služby, průkaz o splnění obou shora uvedených předpokladů pojistné povinnosti, tedy jak fakta vykonávání prací nebo služeb, tak i existence smlouvy služební, čemuž dal výraz slovy »vykonávala v domácnosti st-lově veškeré domácí práce . . . . za stravu, byt a ošacení«. Slovům těm nelze rozuměti jinak, nežli že úřad zjišťuje, že tu šlo o práci námezdní (za mzdu), tedy o služby konané důsledkem smlouvy služební a nikoliv o služby konané nezávazně z pouhé ochoty.

Že by úsudek ten byl v rozporu se spisy nebo snad logicky nemožný, nemohl nss shledati. Nesporné a nepopřené okolnosti, že Anna Ch. konala st-li, jenž jiné služební neměl, po řadu let veškeré práce v domácnosti, jako vaření, úklid, praní prádla atd., že byla existenčně na něm závislá, požívajíc od něho stravy, bytu a ošacení, mohou podle názoru nss odůvodniti tento závěr úřadu a vyvrátiti obhajobu st-lovu, že šlo o konání prací z pouhé ochoty, když během řízení nebyly uvedeny žádné skutkové momenty, obhajobu tuto potvrzující, ba nebylo st-lem ani tvrzeno, že by Annu Ch. byl živil a šatil, i kdyby pro něho nebyla vůbec pracovala.

Teprve ve stížnosti tvrdí st-l, že Anna Ch. jest jeho příbuznou, která se octla bez existence a bez prostředků, že ji přijal jako příbuznou do své domácnosti a mlčky jí poskytoval stravu a kus starého šatstva a ona dobrovolně vykonávala tu a tam práce v domácnosti. Základem poměru jest prý čistě svazek příbuzenský. Přednes ten jest nový. Během správního řízení st-l nikdy netvrdil a nedokazoval, že přijal Annu Ch. do své rodiny, že ji živil a šatil a že přijímal její služby jen na základě příbuzenského poměru. Je proto přednes ten, jenž staví spor na podklad právně i skutkově nový, podle §§ 5 a 6 zák. o ss nepřípustný a nemůže k němu nss přihlídnouti.

#### Č. 9659.

**Pojištění nemocenské:** \* Podle zák. č. 221/24 o pojištění pro případ nemoci, invalidity a stáří (v původním znění) nebyl zaměstnavatel povinen podávati přihlášky pojištěnců na tiskopisech, vydaných nemocenskou pojišťovnou.

(Nález ze dne 9. února 1932 č. 1999.)